

หน่วยย่อยของชีวิตผ่านสี

Colorful Life

สุภาพร อรรถโกมล*

Supaporn Attakomon

บทคัดย่อ

บทความสร้างสรรค์นี้มีเนื้อหาแยกออกเป็น สองส่วนด้วยกันคือแนวคิดในการสร้างสรรค์ และการทดลองสีฝุ่น (สีผสมปูน) ที่นำมาใช้ในการตกแต่งผลงาน โดยมีเนื้อหา ดังนี้ แนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงานเครื่องปั้นดินเผาประดับผนังหน่วยย่อยของชีวิตผ่านสี โดยนำรูปทรงพื้นฐานคือ ทรงกลมที่มีขนาดเล็กประกอบกันจนเป็นรูปทรงของใบไม้ เหมือนสิ่งมีชีวิตทุกชนิดไม่ว่าจะเป็นคน สัตว์ หรือ พืชก็ประกอบด้วยหน่วยย่อยเล็กหรือที่เราเรียกว่า เซลล์ นั้นเอง เซลล์แต่ละชนิดจะมีหน้าที่แตกต่างกันไปแต่ก็สามารถอยู่ร่วมกันได้ จนเกิดเป็นระบบนิเวศที่ใหญ่ขึ้นจนปัจจุบัน เช่นเดียวกับกับมนุษย์ หากแต่มนุษย์เมื่ออยู่ร่วมกันแล้วไม่เพียงแค่เซลล์ ที่เป็นองค์ประกอบ ยังต้องมีปัจจัยทางความคิด จิตสำนึกหลอมรวมกันจึงจะเกิดสังคมที่ดำรงได้ ส่วนการทดลองสีฝุ่นเพื่อการตกแต่งในงานเครื่องปั้นดินเผา เนื่องจากในปัจจุบันการทำสีมีเทคโนโลยีที่ทันสมัยมากขึ้น แต่ก็ยังมีราคาสูงและหาซื้อได้ยาก จึงทำให้เกิดการทดลองนี้ขึ้นโดยมีจุดประสงค์ เพื่อทดลองหาวัสดุที่ให้สีในเครื่องปั้นดินเผาไฟต่ำ โดยการทดลองนี้ใช้สีฝุ่นที่ใช้ในการผสมปูน มาใช้ในการทดลองเนื่องจากสามารถหาซื้อได้ง่ายและราคาไม่แพง ซึ่งได้ทำการทดลองด้วยวิธีการเผาในเตาแก๊สและในหม้อกลางแจ้งในรูปแบบต่าง ๆ ผลจากการทดลองสีหลังการเผาแล้ว มีสีที่ใช้ได้บางสี เช่น สีเขียว สีแดง สีเหลือง เป็นต้น

Abstract

The use of colors in pottery has long been in practice. At present, the color making technology has become more modern, but it is still expensive and hard to find. This experiment is thus made in the purpose of finding materials that give colors in low-fire pottery. The experiment used the tempera colors used in concrete mixing due to that it can be purchased easily and inexpensively. The experiment performed by means of carbonization in a gas stove and in various outdoor forms, the results reveal that the colors usable are such as green, red, and yellow. The creativity of this work is the concept of using basic shape of small spheres forming together the shape of a leaf, as similar to living beings of all kinds, including humans, animals or plants. These creatures all consist of small units or what we call that “cells”. Each cell has different functions, but it can live together creating a larger ecosystem to the present, and then the human beings like us are together.

ความเป็นมา

เซลล์เป็นหน่วยย่อยที่เล็กที่สุดของสิ่งมีชีวิตทุกชนิดไม่ว่าจะเป็นพืชหรือสัตว์ ต่างมีโครงสร้างพื้นฐานจากเซลล์เล็กๆ มารวมกัน มีกิจกรรมร่วมกันจนก่อให้เกิดสิ่งมีชีวิตต่างๆ องค์ประกอบของเซลล์ส่วนใหญ่จะมีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน รูปทรงของเซลล์พืชจะมีลักษณะโครงสร้างเป็นเหลี่ยมส่วนรูปทรงของเซลล์สัตว์จะมีลักษณะโครงสร้างเป็นทรงกลม เซลล์ของสิ่งมีชีวิตทุกชนิดมีรูปร่างลักษณะขอบเขต ซึ่งโครงสร้างบางส่วน จะสามารถระบุได้ว่าเซลล์นั้นเป็นลักษณะของสิ่งมีชีวิตชนิดใด เซลล์จึงเป็นสิ่งที่บ่งบอกความมีชีวิตในทุกๆ ชีวิต เป็นหน่วยย่อยเล็กๆ ประกอบกันขึ้นจนเป็นสิ่งมีชีวิตต่างๆ หากมองลงลึกเข้าไปในระดับเซลล์จะเห็นว่าชีวิตล้วนประกอบไปด้วยหน่วยย่อยๆ ต่างๆ รวมกันจึงเกิดเป็นชีวิตขึ้นไม่ต่างกันไม่ว่าจะเป็นพืช หรือสัตว์ เหมือนชีวิตของคน ที่ไม่อาจจะอยู่ได้ด้วยตัวเองคนเดียวได้แต่ชีวิตจะประกอบไปด้วยปัจจัยหลายๆ อย่างไม่ว่าจะเป็น ครอบครัว เพื่อน สังคม หรือแม้กระทั่งเหตุการณ์ต่างๆ ที่ล้วนมีผลทำให้เราเป็นเราอยู่ในทุกวันนี้ จึงเกิดเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างประติมากรรมเครื่องปั้นดินเผาติดผนังที่ประกอบขึ้นจากหน่วยย่อยเล็กๆ รวมกัน

* คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

จนเกิดเป็นรูปทรงขึ้น ผลงานแสดงออกถึง ความอบอุ่น ความมีชีวิต โดยได้ใช้รูปทรงของใบไม้แทนคำสั่งมีชีวิต ใช้เทคนิคการขึ้นรูปด้วยมือและตกแต่งด้วยการใช้สีฝุ่นที่ใช้ผสมปูน โดยได้จากการทดลองหาวัสดุให้สีทางเครื่องปั้นดินเผาไฟต่ำ

ปัจจุบันสีที่ใช้ในงานเครื่องปั้นดินเผามีการผลิตด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย และมีราคาสูง หาซื้อได้ยาก ผู้เขียนจึงคิดหาวัสดุอื่นมาทดแทนการใช้สีสำหรับงานเครื่องปั้นดินเผาเดิม โดยทำการทดลองนำสีฝุ่นที่ใช้ในการผสมปูน มาใช้ในการตกแต่งงานเครื่องปั้นดินเผา และเผาที่ระดับอุณหภูมิต่ำ เนื่องจากมีราคาถูกและหาซื้อได้ง่าย โดยใช้วิธีการเผาแบบกลางแจ้ง และใช้แกลบเป็นเชื้อเพลิงในการเผาเพื่อทดสอบสีภายหลังการเผาให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการตกแต่งเครื่องปั้นดินเผาที่ระดับอุณหภูมิต่ำได้

วัตถุประสงค์ในการสร้างสรรค์ผลงาน

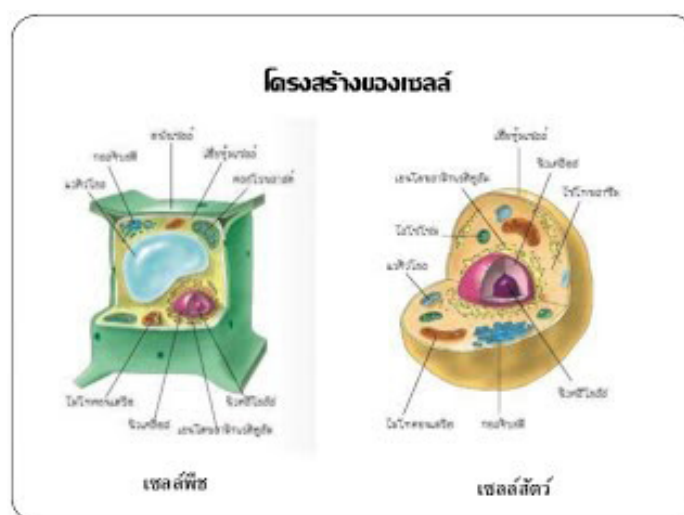
เพื่อสร้างสรรค์งานเครื่องเคลือบดินเผาประดับผนังหน่วยย่อยของชีวิตผ่านสี่สัปดาห์ โดยนำความบันเทิงใจจากเซลล์หน่วยย่อยเล็กๆ ที่เกิดการร่วมกันจนเกิดเป็นองค์ประกอบที่ใหญ่ขึ้น มาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน ประกอบกับการตกแต่งชิ้นงานโดยใช้สีฝุ่นมาใช้ในการตกแต่งงานเครื่องปั้นดินเผาทดแทนการใช้สีตกแต่งแบบเดิม

แนวความคิดในการสร้างสรรค์ผลงาน

ความประทับใจในเรื่องราวของเซลล์ ที่เป็นหน่วยย่อยเล็กๆ ของทุกชีวิตไม่ว่าจะเป็นพืชหรือสัตว์ แม้กระทั่งมนุษย์เองก็มีเซลล์ที่อยู่ในร่างกาย หากใช้เครื่องมือทางวิทยาศาสตร์เราอาจเห็นเซลล์ที่มีสีสัน มีการรวมตัวกันจนเป็นสิ่งมีชีวิตต่างๆ ขึ้น จึงเกิดเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างประติมากรรมเครื่องปั้นดินเผาติดผนังที่ประกอบขึ้นจากหน่วยย่อยเล็กๆ ร่วมกันจนเกิดเป็นรูปทรงขึ้น แสดงออกถึง ความอบอุ่น ความมีชีวิต โดยได้ใช้รูปทรงของใบไม้แทนคำสั่งมีชีวิต ใช้เทคนิคการขึ้นรูปด้วยมือและตกแต่งด้วยการใช้สีฝุ่นที่ใช้ผสมปูน โดยได้จากการทดลองหาวัสดุให้สีทางเครื่องปั้นดินเผาไฟต่ำ

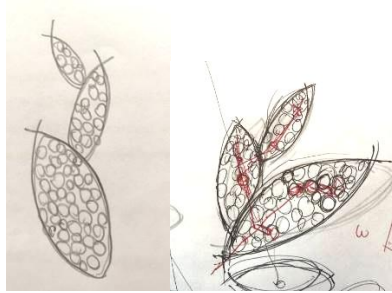
กระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน

เริ่มจากแนวคิด ความประทับใจในเรื่องราวของเซลล์ ที่เป็นหน่วยย่อยเล็กๆ ของทุกชีวิตไม่ว่าจะเป็นพืชหรือสัตว์ แม้กระทั่งมนุษย์เองก็มีเซลล์ หาข้อมูลของเซลล์พืชและเซลล์สัตว์ สรุปแนวคิด เริ่มการร่างแบบโดยนำหน่วยย่อยเล็กๆ มาจัดวาง ใช้การซ้ำ จนเกิดรูปร่างขึ้น การร่างแบบ 2 มิติ คัดเลือกแบบร่าง ทำโครงสร้างจากไม้ไผ่ และไม้อัด ในส่วนของหน่วยย่อยหรือเซลล์นั้นใช้ขึ้นรูปหน่วยย่อยรูปทรงกลมวงแหวน ขึ้นรูปด้วยการขึ้นรูปด้วยมือ ตกใจเงินแห้ง ทดลองใช้สีฝุ่น สีเหลือง สีแดง และสีเขียว ผสมกับเนื้อดินพื้นบ้านในอัตราส่วน ดินพื้นบ้าน (ดินบ้านวังแก้ว) ร้อยละ 10 ผสมน้ำ ร้อยละ 40

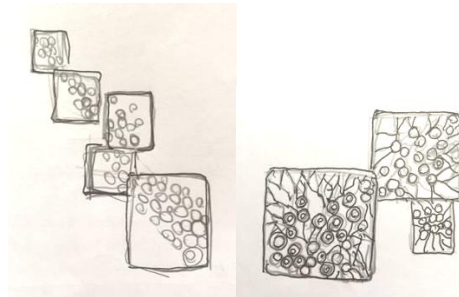

ภาพ 1 โครงสร้างของเซลล์พืช และเซลล์สัตว์

ที่มา <https://anisahcheana.wordpress.com/2015/11/11> วันที่สืบค้น วันที่ 23 มีนาคม 2560

ภาพ 2 แบบร่าง 2 มิติแบบที่ 1-2 ใช้รูปทรงของใบไม้ จังหวะที่สื่อถึงการเติบโต

ภาพ 3 แบบร่าง 2 มิติแบบที่ 3-4 ใช้รูปทรงสี่เหลี่ยม ใช้การซ้ำ จังหวะที่สื่อถึงการเติบโต

ซึ่งจากแบบร่างได้เลือกแบบที่ 2 รูปทรงของใบไม้ ใช้การซ้ำ การลดขนาดมาทำให้เกิดจังหวะที่พบเห็นในธรรมชาติ เช่นการแตกใบอ่อนของต้นไม้ มาเป็นผลงานสร้างสรรค์ครั้งนี้ เนื่องจากการใช้ทรงเหลี่ยมไม่สื่อถึงการมีชีวิตในธรรมชาติได้เท่าทรงของใบไม้ ส่วนด้านในที่เป็นหน่วยย่อยเล็กๆ ได้ใช้ทรงกลมมาจัดวางจนเต็มพื้นที่ สีฝุ่นที่ใช้ในการทำงานได้ผสมเนื้อดินพื้นบ้านในอัตราส่วน ดินพื้นบ้าน (ดินบ้านวังถั่ว) ร้อยละ 10 ผสมน้ำ ร้อยละ 40

ภาพ 4 สีฝุ่นที่ใช้ในการทดลอง

ภาพ 5 ผลงานตกแต่งด้วยสีฝุ่นก่อนเผา

ภาพ 6 ผลงานตกแต่งด้วยสีฝุ่นก่อนเผา

ภาพ 7 ผลงานก่อนเผาใส่กลบและถ่าน

ภาพ 8 ผลงานขณะเผา

ภาพ 9 ผลงานหลังเผากลางแจ้ง

ภาพ 10 ผลงานขณะเผา

ภาพ 11 ผลงานหลังเผากลางแจ้ง

สีที่ได้หลังการเผา มีสีเหลืออยู่เมื่อเผาแล้วจะเปลี่ยนเป็นสีแดงดังภาพที่ 12

ภาพ 12 ผลงานขณะประกอบชิ้นชิ้นงาน

ภาพ 13 การประกอบผลงาน

ผลงานที่ได้หลังเผา มาประกอบเป็นผลงานประติมากรรมเครื่องปั้นดินเผาติดผนังโดยการจัดวางเรียงสีที่ได้แตกต่างกันไปตามบรรยากาศการเผา จนเป็นผลงานสำเร็จ

สรุปผล

สีที่ได้หลังการเผาด้วยวิธีการเผากลางแจ้ง โดยใช้สีฝุ่นสามารถใช้ได้เมื่อผ่านการเผาแล้วจะได้สีที่แตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับเชื้อเพลิงที่ทำให้เกิดคาร์บอน มากน้อยต่างกัน ถ้ามีคาร์บอนมากสีของเนื้อดินจะเป็นสีดำ สีของสีฝุ่นที่ใช้หากจะเปลี่ยนไปเช่น สีเหลือง จะเปลี่ยนเป็นสีแดง ส่วนสีเขียวจะไม่เปลี่ยนสี สรุปได้ว่าสีฝุ่นสามารถใช้ตกแต่งในงานเครื่องปั้นดินเผาไฟต่ำได้ แรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานจากเซลล์ ที่ต้องการสื่อถึงความมีชีวิตผ่านหน่วยย่อยเล็กๆ ประกอบกันจนเป็นรูปร่างนั้นสามารถสื่อได้ ด้วยการจัดองค์ประกอบการซ้ำและจังหวะที่พบเห็นในธรรมชาติ

บทวิเคราะห์คุณค่าของผลงาน

ในการสร้างสรรค์ผลงานครั้งนี้ได้ทำการทดลองสีที่ใช้ในการตกแต่งเครื่องปั้นดินเผาไฟต่ำ โดยใช้สีฝุ่นผสมเนื้อดินพื้นบ้านตกแต่งด้วยวิธีการทา ผ่านการเผาด้วยวิธีการเผากลางแจ้งได้ผลออกมาดี สีเขียวยังคงอยู่ ส่วนสีเหลือง สีแดงมีการเปลี่ยนแปลงตามลักษณะของเชื้อเพลิงที่ให้คาร์บอน ต่างกัน ส่วนที่มีคาร์บอนจะทำให้เนื้อดินเป็นสีดำ จากการทดลองนี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับกลุ่ม หรือชุมชนที่ผลิตเครื่องปั้นดินเผาสามารถนำไปตกแต่งให้เกิดสีสันต่างๆ ได้ และผู้สนใจในการสร้างสรรค์ผลงานเครื่องปั้นดินเผาก็สามารถนำองค์ความรู้นี้ไปใช้ได้เนื่องจากการเผาเป็นการเผากลางแจ้งแบบเรียบง่าย เป็นการสูมเผาในหม้อดินเผา ใส่เกลือและถ่านเป็นเชื้อเพลิงสามารถทำได้ไม่จำเป็นต้องมีเตาเผา ส่วนตัวผลงานผู้เขียนสร้างสรรค์เป็นชิ้นงานขนาดเล็ก ประกอบขึ้นเป็นรูปร่างขนาดใหญ่ขึ้นที่มีแนวทางการสร้างสรรค์จากเซลล์ต้องการสื่อสารความมีชีวิตในธรรมชาตินั้น การจัดองค์ประกอบการซ้ำจนเกิดเป็นจังหวะที่มีผลต่อความรู้สึก ดังนั้นการใช้จังหวะที่มีในธรรมชาติเช่น การแตกยอดอ่อนของใบมาเป็นตัวสื่อสารการเติบโตได้เป็นอย่างดี

เอกสารอ้างอิง

สุภาพร อรรถโกมล. **จินตภาพจากความรื่นรมย์**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปมหาบัณฑิตสาขาวิชาเครื่องเคลือบดินเผา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพมหานคร, 2547
เทคโนโลยีชีวภาพ แหล่งรวมความรู้ทางเทคโนโลยีชีวภาพ. (ออนไลน์). หัวข้อความรู้ทางเทคโนโลยีชีวภาพ. สืบค้นจาก : <http://www.thaibiotech.info/what-is-cell.php> (วันที่ 23 มีนาคม 2560)

โสม ภูมิ

การประชุมวิชาการระดับชาติ

“โสมภูมิ ครั้งที่ 3 : Wisdom to the Future : ภูมิปัญญาสู่อนาคต”